

goeding, die de bedragen van de rechtsplegingsvergoeding uit artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek vastlegt per aanleg, niet verhindert dat de rechter bij samengevoegde zaken twee of meer rechtsplegingsvergoedingen toekent, indien deze oordeelt dat deze samengevoegde zaken afzonderlijke geschillen uitmaken. Wanneer de rechter oordeelt dat de samengevoegde zaken geen afzonderlijke geschillen zijn, dan kan slechts één rechtsplegingsvergoeding worden toegekend.

O.V.B.

Grondwettelijk Hof 2 februari 2012

Zaak: 5116

Arrest nr. 12/2012

VERBINTENISSEN UIT OVEREENKOMST

Gevolgen overeenkomsten t.a.v. derden – Rechtstreekse vordering – Onderaannemer

OBLIGATIONS CONVENTIONNELLES

Effets des conventions à l'égard des tiers – Action directe – Sous-traitant

Aan het Grondwettelijk Hof werd de prejudiciële vraag gesteld naar de schending van het gelijkheidsbeginsel door artikel 1798 van het Burgerlijk Wetboek (rechtstreekse vordering van de onderaannemer) waar het artikel stelt: *“De onderaannemer wordt als aannemer en de aannemer als bouwheer beschouwd ten opzichte van de eigen onderaannemers van de eerstgenoemde.”*

De meerderheid van de rechtsleer verdedigt een letterlijke interpretatie van deze bepaling, aangezien de rechtstreekse vordering afwijkt van het gemeen recht. Deze letterlijke interpretatie, die inhoudt dat de rechtstreekse vordering enkel wordt toegekend aan de onderaannemer in eerste graad ten aanzien van de bouwheer en de onderaannemer in tweede graad ten opzichte van de hoofdaannemer, en niet aan de onderaannemers in derde en verdere graad, doet volgens het Grondwettelijk Hof een verschil in behandeling ontstaan tussen onderaannemers naar gelang hun plaats in de keten. Een dergelijk verschil tussen de onderaannemers kan volgens het Hof niet redelijk worden verantwoord en is onverenigbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Het Grondwettelijk Hof merkt op dat artikel 1798 van het Burgerlijk Wetboek ook kan worden geïnterpreteerd dat het de rechtstreekse vordering toekent aan alle onderaannemers ten aanzien van de schuldenaar van hun schuldenaar, ongeacht hun graad in de keten van onderaannemers, verwijzend naar de doelstelling van de wetgever om de bijzondere positie van de onderaannemer te beschermen. Deze interpretatie doet geen verschil in behandeling ontstaan en is dus niet onbestaanbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

O.V.B.

Hof van Cassatie 3 november 2011

Zaak C.10.0613.N

TUSSENPERSONEN (HANDEL)

Handelsagentuur – Beëindiging – Regeling voor arbitrage

INTERMÉDIAIRES DE COMMERCE

Agence commerciale – Fin du contrat – Application du régime de l'arbitrage

Het hof van beroep te Brussel oordeelde op 25 mei 2010 dat de partijen bij een handelsagentuurovereenkomst voor het einde van de overeenkomst niet van de dwingende bescherming van de handelsagent in de wet van 2 juni 1995 mogen afwijken. Volgens het Hof kon daarom geen gevolg worden gegeven aan een beding dat koos voor arbitrage volgens het recht van de provincie Quebec. Het geschil mocht immers niet aan de Belgische rechter worden onttrokken.

Dit arrest werd aangevochten bij het Hof van Cassatie met als argument dat het hof van beroep niet wettig tot de uitsluiting van arbitrage kon besluiten zonder minstens vast te stellen dat de *lex contractus* geen gelijkwaardige bescherming bood als de Belgische wet.

Het Hof van Cassatie verwierp dit middel. Volgens het Hof gaven de overwegingen van het arrest en hun context aan dat een arbitrage volgens het recht van Quebec niet een gelijkwaardige bescherming bood als de Belgische wet.

De conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem bij dit arrest, biedt een interessant overzicht van de problematiek rond arbitrageclausules in agentuurovereenkomsten en concessies van alleenverkoop. De advocaat-generaal stelt terecht dat de regels inzake arbitreerbaarheid van geschillen inzake alleenverkoop niet zomaar transposeerbaar lijken op betwistingen in verband met handelsagentuur. Toch gaat hij uitgebreid in op de cassatierechtspraak die zich de voorbije jaren op dat domein ontwikkeld heeft. In arresten van 15 oktober 2004, 16 november 2006 en 14 januari 2010 stelde het Hof dat wanneer een arbitrageovereenkomst volgens de wil van de partijen aan een vreemde wet is onderworpen, de overheidsrechter die kennis neemt van de exceptie van rechtsmacht, de arbitrage moet uitsluiten wanneer het geschil krachtens alle relevante rechtsregels van de *lex fori* niet aan de rechtsmacht van de nationale rechter mag worden onttrokken.

De rechtsmacht van arbiters wordt met andere woorden aanvaard op voorwaarde dat het beschermingsregime van de alleenverkoopwet door de arbiters wordt gegarandeerd. Arbitrage is dus enkel toegelaten wanneer vaststaat dat de arbiters Belgisch recht zullen toepassen of een recht dat een gelijkwaardige bescherming biedt als het Belgisch recht.